

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE DEFENSA

- 1249** *Ordre DEF/85/2017, d'1 de febrer, per la qual s'aproven les normes sobre organització i funcions, règim interior i programació dels centres docents militars.*

La Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar, destaca al preàmbul la important reforma que experimenta l'ensenyament militar. Juntament amb la formació militar, és requisit per accedir a les escales d'oficials obtenir un títol de grau universitari, i per a les escales de suboficials, una titulació de formació professional de grau superior.

Per a això, pel Reial decret 1723/2008, de 24 d'octubre, es crea el sistema de centres universitaris de la defensa adscrits a universitats públiques, i ubicats en els corresponents centres docents militars de formació. D'acord amb l'article 51 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, correspon al Ministeri de Defensa la titularitat d'aquests centres, que s'ha d'exercir a través de la Subsecretaria de Defensa.

Així mateix, en els centres docents militars autoritzats pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport hi ha d'haver un Nucli de formació professional.

D'altra banda, a l'article 43, la Llei 39/2007, de 19 de novembre, configura l'ensenyament militar com un sistema que, entre altres trets essencials, està integrat en el sistema educatiu general i, en conseqüència, s'inspira en els principis i s'orienta a la consecució dels fins d'aquest sistema establerts a l'ordenament jurídic, amb les degudes adaptacions a la condició militar. Amb l'objecte de millorar la qualitat de l'ensenyament mitjançant la seva validació respecte a les seves finalitats, està sotmès a un procés continuat d'avaluació d'acord amb el que estableix l'Ordre ministerial 51/2004, de 18 de març, per la qual s'aproven les normes d'avaluació del sistema d'ensenyament militar.

La Llei 39/2007, de 19 de novembre, estableix a l'article 11 que correspon al subsecretari de Defensa, sota l'autoritat superior del ministre, l'avaluació de l'ensenyament a les Forces Armades. Així mateix, li correspon la inspecció en matèria d'ensenyament militar.

L'aplicació d'aquestes previsions legals a l'ensenyament a les Forces Armades fa necessari especificar els centres que l'han d'atendre, així com les comeses que, sobre això, tenen assignades aquests centres segons la seva classe. Així mateix, és necessari fixar les normes generals per les quals s'han de regir els òrgans de govern i administració d'aquests centres docents militars. Finalment, l'esmentada integració en el sistema educatiu general demana la presència dels departaments o seccions departamentals a l'estructura docent del Ministeri de Defensa, tal com passa a l'ensenyament universitari i al de formació professional, tot això sense perjudici de l'adaptació de l'organització a les peculiaritats pròpies de l'ensenyament militar.

L'article 53 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, estableix que per ordre del ministre de Defensa s'han de determinar els centres docents militars de perfeccionament que han d'impartir els ensenyaments necessaris per obtenir especialitats i ampliar o actualitzar coneixements, entre els quals poden estar les acadèmies militars i els altres centres docents militars de formació.

Així mateix, la Llei 39/2007, de 19 de novembre, a l'article 54, atribueix al ministre de Defensa l'aprovació de les normes generals que regulin l'organització i funcions, el règim interior i la programació dels centres docents militars, i a l'article 69, l'aprovació de les normes generals de règim interior dels centres docents militars.

Les peculiaritats i característiques especials que concorren a l'Acadèmia Central de la Defensa, amb la conjugació de l'ensenyament de formació dels diferents cossos comuns de les Forces Armades, l'ensenyament de perfeccionament tant d'aquests cossos com el corresponent a d'altres que estigui directament relacionat amb l'àmbit de comeses

d'aquests cossos comuns, la qualificació pedagògica, l'avaluació del sistema d'ensenyament militar, els idiomes o d'altres que es determinin, aconsellen establir una estructura interna i una organització més concordes a les exigències de la realitat dels ensenyaments que s'imparteixen a l'Acadèmia Central de la Defensa, per la qual cosa es modifica l'Ordre DEF/1846/2015, de 9 de setembre, per la qual es determina l'estructura orgànica bàsica de l'Acadèmia Central de la Defensa.

Durant la seva tramitació, el projecte d'aquesta Ordre ministerial va rebre l'informe de les associacions professionals amb representació en el Consell de Personal de les Forces Armades, de conformitat amb l'article 40.2.b) de la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades, i se'n va donar coneixement a la resta de les associacions professionals inscrites en el Registre d'associacions professionals de membres de les Forces Armades, de conformitat amb l'article 40.1.c) de la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol. Finalment, d'acord amb el que estableix l'article 49.1.c) de la Llei orgànica esmentada, va rebre l'informe del Consell de Personal de les Forces Armades.

En virtut d'això, d'acord amb el Consell d'Estat, disposo:

Article únic. *Aprovació.*

S'aproven les normes sobre organització i funcions, règim interior i programació dels centres docents militars, el text de les quals s'insereix a continuació.

Disposició addicional primera. *Àmbit de responsabilitat.*

Pel que fa a aquesta Ordre ministerial, totes les referències a l'àmbit de responsabilitat dels directors d'Ensenyament de l'Exèrcit de Terra, de l'Armada i de l'Exèrcit de l'Aire s'entenen fetes al subdirector general d'Ensenyament Militar de la Direcció General de Reclutament i Ensenyament Militar del Ministeri de Defensa en allò que es correspongui amb els cossos comuns de les Forces Armades, i al cap d'Estat Major de la Defensa en l'àmbit de la seva competència.

Disposició addicional segona. *Creació de l'Escola Militar d'Emergències.*

1. D'acord amb el que estableix l'article 53 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, es crea l'Escola Militar d'Emergències, com a centre docent militar de perfeccionament.

2. L'Escola Militar d'Emergències té la funció d'impartir ensenyaments de perfeccionament relacionats amb els supòsits de risc greu, catàstrofe, calamitat o altres necessitats públiques.

3. Les normes sobre organització i funcions, règim interior i programació de l'Escola Militar d'Emergències s'han d'ajustar al que disposen les normes aprovades per aquesta Ordre ministerial.

Disposició addicional tercera. *Determinació de la Secció d'Ensenyament Eqüestre com a centre docent militar de perfeccionament.*

1. D'acord amb el que estableix l'article 53 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, la Secció d'Ensenyament Eqüestre passa a ser un centre docent militar de perfeccionament.

2. D'acord amb el que estableix l'Ordre ministerial 79/2013, de 26 de desembre, per la qual s'ordena la prestació del servei de cria cavallina de les Forces Armades, la Secció d'Ensenyament Eqüestre té la funció de gestionar i formar el personal militar en totes les activitats relacionades amb la cria cavallina i la col·laboració amb altres entitats públiques i privades en l'àmbit de les seves competències, així com impartir els cursos que es programin en els centres militars de cria cavallina.

3. Les normes sobre organització i funcions, règim interior i programació de la Secció d'Ensenyament Eqüestre s'han d'ajustar al que disposen les normes aprovades per aquesta Ordre ministerial.

Disposició addicional quarta. *Constitució de seccions departamentals dependents de l'Acadèmia Central de la Defensa.*

1. En els establiments de la xarxa sanitària militar que requereixin comissions de docència per a la formació en especialitats mèdiques, farmacèutiques o altres de l'àmbit sanitari, el subsecretari de Defensa ha de procedir a constituir les seccions departamentals corresponents.

2. Aquestes seccions departamentals són dependents de l'Acadèmia Central de la Defensa/Escola Militar de Sanitat.

Disposició addicional cinquena. *Protecció de la maternitat.*

Pel que fa a aquesta Ordre ministerial i respecte a la protecció de la maternitat, s'ha d'atendre el que disposa el Reial decret 293/2009, de 6 de març, pel qual s'aproven les mesures de protecció a la maternitat en l'àmbit de l'ensenyament a les Forces Armades.

Disposició transitòria primera. *Implantació de les normes.*

A l'inici del curs acadèmic 2017-2018 els centres docents militars han de tenir ajustada la seva organització i funcions, règim interior i programació al que disposen les normes aprovades per aquesta Ordre ministerial.

Disposició transitòria segona. *Determinació de departaments i seccions departamentals.*

En el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Ordre ministerial, el subsecretari de Defensa ha de procedir a determinar els departaments i les seccions departamentals dels centres docents militars, amb l'objecte de completar l'estructura docent del Ministeri de Defensa.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

1. Queda derogada l'Ordre ministerial 80/1993, de 29 de juliol, sobre organització i funcions dels centres docents d'ensenyament militar de formació.

2. Així mateix, queden derogades les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Ordre ministerial.

Disposició final primera. *Modificació de l'Ordre DEF/1846/2015, de 9 de setembre, per la qual es determina l'estructura orgànica bàsica de l'Acadèmia Central de la Defensa.*

Es modifica l'Ordre DEF/1846/2015, de 9 de setembre, per la qual es determina l'estructura orgànica bàsica de l'Acadèmia Central de la Defensa, en el sentit següent:

U. Els paràgrafs a) i b) de l'apartat 2 de l'article 2 queden redactats de la manera següent:

«a) Impartir l'ensenyament de formació dels cossos comuns de les Forces Armades que, quant a la formació tècnica, han d'efectuar les escoles dels cossos comuns que s'integren a l'Acadèmia Central de la Defensa en els termes que preveu l'esmentada disposició addicional tercera del Reial decret 524/2014, de 20 de juny.

b) Impartir els ensenyaments de perfeccionament dels cossos comuns de les Forces Armades que es determinin, a través de les escoles de cossos comuns esmentades, i els altres relacionats amb la qualificació pedagògica, l'avaluació del sistema d'ensenyament militar, els idiomes i els que determini el ministre de Defensa.»

Dos. El paràgraf b) de l'article 3 queda redactat de la manera següent:

«b) Subdirecció Cap d'Estudis.»

Tres. L'article 5 queda redactat de la manera següent:

«Article 5. *Subdirecció Cap d'Estudis.*

1. De conformitat amb el que estableixen les normes generals d'organització i funcionament dels centres docents militars, l'Acadèmia Central de la Defensa té un subdirector cap d'Estudis, càrrec que ha d'ocupar un oficial dels cossos comuns de les Forces Armades.

2. Al subdirector cap d'Estudis li corresponen les funcions següents:

a) En absència del director, així com en els casos que aquest determini, exercir el comandament, la direcció i el govern del centre i tenir-ne la representació.

b) Coordinar les activitats del centre docent militar sense perjudici de les competències atribuïdes als directors de les escoles que integren l'Acadèmia Central de la Defensa, segons el que estableix l'article 7.1.

3. Per complir les funcions de l'apartat 2 anterior ha de disposar d'un òrgan auxiliar.»

Quatre. L'article 7 queda redactat de la manera següent:

«Article 7. *Estructura acadèmica.*

1. L'Acadèmia Central de la Defensa adopta una organització mixta sobre la base de l'Escola Militar d'Estudis Jurídics, l'Escola Militar d'Intervenció, l'Escola Militar de Sanitat, l'Escola de Músiques Militars, l'Escola Militar d'Idiomes, l'Escola Militar de Ciències de l'Educació i el departament d'Instrucció i Ensinistrament. En el cas de les escoles de cossos comuns de les Forces Armades, aquestes tenen les competències relatives a la formació tècnica corresponent als seus cossos respectius.

2. El Departament d'Instrucció i Ensinistrament és la unitat d'enquadrament dels alumnes. El director del Departament d'Instrucció i Ensinistrament depèn, en l'exercici de les seves funcions, del subdirector cap d'Estudis.

3. Per atendre la funció d'avaluar la competència lingüística en els idiomes estrangers considerats d'interès per a les Forces Armades, l'Acadèmia Central de la Defensa pot disposar d'un òrgan d'avaluació de la competència lingüística, amb la competència de gestionar, coordinar i controlar els equips d'avaluació i les comissions de revisió que es puguin formar per a les diferents proves d'idiomes.»

Cinc. Els apartats 2 i 3 de la disposició addicional tercera, «Departament d'Instrucció i Ensinistrament», queden redactats de la manera següent:

«2. Té al seu càrrec les unitats que es determinin, en les quals s'han d'enquadrar els alumnes, sense perjudici de la dependència acadèmica de l'escola a què pertanyin.

3. El director del Departament d'Instrucció i Ensinistrament, com a cap de la unitat d'enquadrament d'alumnes, té la competència sancionadora atribuïda als caps d'unitats d'enquadrament d'entitat batalló o similar, d'acord amb els articles 32.5 i 33 de la Llei orgànica 8/2014, de 4 de desembre, de règim disciplinari de les Forces Armades.»

Disposició final segona. *Facultats dispositives.*

S'autoritza el subsecretari de Defensa a adoptar, en l'àmbit de les seves competències, totes les resolucions que siguin necessàries per aplicar aquesta Ordre ministerial, així com a actualitzar el contingut de l'annex.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquesta Ordre ministerial entra en vigor al cap de vint dies de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 1 de febrer de 2017.—La ministra de Defensa, María Dolores de Cospedal García.

NORMES SOBRE ORGANITZACIÓ I FUNCIONS, RÈGIM INTERIOR I PROGRAMACIÓ DELS CENTRES DOCENTS MILITARS

TÍTOL I

Organització i funcions

CAPÍTOL I

Normes generals

Article 1. *Estructura docent del Ministeri de Defensa.*

1. L'estructura docent del Ministeri de Defensa comprèn la totalitat dels centres docents militars que imparteixen l'ensenyament a les Forces Armades.
2. L'estructura docent del Ministeri de Defensa està gestionada pel cap d'Estat Major de la Defensa, el subsecretari de Defensa i els caps d'Estat Major de l'Exèrcit de Terra, de l'Armada i de l'Exèrcit de l'Aire, en l'àmbit de les seves competències respectives.
3. Les autoritats a què fa referència el punt anterior han de determinar els organismes del seu àmbit que tinguin al seu càrrec la gestió esmentada.

Article 2. *Classificació dels centres docents militars.*

1. En funció del tipus d'ensenyament que s'imparteixi, els centres docents militars es classifiquen en centres docents militars de formació, de perfeccionament i d'alts estudis de la defensa nacional.
2. Quan en un centre docent militar s'imparteixi tant ensenyament de formació com de perfeccionament, aquest es classifica com a centre docent militar de formació.
3. Quan en un centre docent militar s'imparteixi tant ensenyament d'alts estudis de la defensa nacional com de perfeccionament, aquest es classifica com a centre docent militar d'alts estudis de la defensa nacional.
4. L'ensenyament de formació, l'ensenyament de perfeccionament i l'ensenyament d'alts estudis de la defensa nacional s'imparteixen en els centres docents militars que es detallen a l'annex.
5. Tots els centres docents militars s'han de prestar col·laboració mútua per a la participació dels ensenyaments, cursos o programes que tinguin encomanats.

CAPÍTOL II

Centres universitaris de la defensa

Article 3. *Centres universitaris de la defensa.*

1. Els centres universitaris de la defensa, segons l'article 51 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, es regeixen per la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, per la Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar, per la normativa aplicable a cada universitat i pels convenis d'adscripció corresponents, que han de tenir en compte les peculiaritats de la carrera militar, així com per la normativa específica del Ministeri de Defensa en el seu àmbit de responsabilitat.
2. En els centres docents militars de formació d'oficials que disposin de centres universitaris de la defensa, i de conformitat amb el que estableixen els seus convenis d'adscripció respectius, hi ha d'haver unes juntes de coordinació, la finalitat de les quals és la de compatibilitzar les activitats d'aquests centres i els centres universitaris de la defensa que s'hi ubiquen, amb l'establiment dels criteris per al seu funcionament, així com els necessaris suports mutus en determinats serveis, infraestructures i subministraments, tot això encaminat al compliment del currículum únic.
3. Els centres universitaris de la defensa s'han d'ubicar en centres docents militars.

CAPÍTOL III

Organització dels centres docents militars

Secció 1a Organització bàsica

Article 4. *Estructura bàsica dels centres docents militars.*

1. Els centres docents militars tenen l'estructura bàsica següent:
  - a) Direcció.
  - b) Subdirecció Cap d'Estudis.
  - c) Nucli de formació professional (en els centres docents militars que imparteixin ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials de formació professional).
  - d) Departaments o seccions departamentals.
  - e) Òrgans d'administració, serveis i suport.
2. El Centre Superior d'Estudis de la Defensa Nacional i l'Escola Superior de les Forces Armades, per la seva singularitat, poden adoptar una estructura específica a proposta del cap d'Estat Major de la Defensa al subsecretari de Defensa.
3. L'Acadèmia Central de la Defensa té l'organització que estableix l'Ordre DEF/1846/2015, de 9 de setembre, per la qual es determina l'estructura orgànica bàsica de l'Acadèmia Central de la Defensa.

Secció 2a Òrgans de govern i càrrecs acadèmics

Article 5. *Classes d'òrgans de govern dels centres docents militars.*

1. En els centres docents militars hi ha, com a òrgans de govern, els òrgans unipersonals i els òrgans col·legiats que s'esmenten a continuació.
2. Els òrgans unipersonals són els següents: director, subdirector cap d'Estudis i, si s'escau, altres subdirectors.
3. A cada centre docent militar s'han de constituir, com a òrgans col·legiats, la junta de professors i la junta docent, de conformitat amb el que defineix aquesta Ordre ministerial, i el seu funcionament s'ha d'ajustar al que preveu el títol preliminar, capítol II, secció 3a, de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Article 6. *Director.*

1. El director és la màxima autoritat del centre docent militar i n'exerceix la representació.
2. Al director, que ha de ser militar de carrera, li corresponen les competències de caràcter general, militar i disciplinari assignades als caps de les unitats de les Forces Armades.
3. El director té, a més, les funcions següents:
  - a) Ser la màxima autoritat acadèmica del centre docent militar.
  - b) Informar o efectuar la proposta de designació de professors.
  - c) Dur a terme les activitats que impulsen les relacions externes del centre docent militar de caràcter educatiu i cultural i les que contribueixin al coneixement social de la Defensa Nacional i de les Forces Armades.
4. El director pot disposar d'un òrgan auxiliar de direcció, que té la denominació que, si s'escau, estableixi el règim interior del centre docent militar.

Article 7. *Subdirector cap d'Estudis.*

1. A cada centre docent militar hi ha un subdirector cap d'Estudis del centre docent militar.

2. El subdirector cap d'Estudis, que ha de ser un militar de carrera, normalment amb una ocupació inferior a la del director, n'exerceix la representació en cas d'absència o en els casos en què aquest ho determini.

3. El subdirector cap d'Estudis té, a més, les funcions següents:

a) Efectuar al director les propostes següents:

1r) Programació de les activitats docents i investigadores del centre docent militar.

2n) Innovacions educatives a introduir en el procés d'ensenyament i aprenentatge.

3r) Objectius de les assignatures i els mètodes més adequats per assolir-los, així com els objectius de control i valoració de l'ensenyament, d'acord amb les disposicions aplicables i amb les instruccions donades pel director del centre docent militar.

4t) Criteris que condueixin a la millor selecció, formació i perfeccionament del professorat.

b) Avaluar les innovacions educatives que es portin a terme.

c) Coordinar i supervisar l'execució de les activitats docents i investigadores del centre docent militar.

d) Decidir quins informes i propostes dels departaments o seccions departamentals s'han d'elevat al director i assessorar-lo sobre aquests.

e) Supervisar el pla d'acció tutorial del centre docent militar i coordinar les activitats del gabinet d'orientació educativa i el treball dels professors tutors, i mantenir les reunions periòdiques necessàries.

f) Determinar les activitats a exercir pels coordinadors d'ensenyaments específics i harmonitzar els seus informes i propostes abans de remetre'ls al director del centre docent militar.

g) Presidir la junta docent del centre docent militar.

h) En els centres docents militars de formació d'oficials que disposin del sistema de centres universitaris de la defensa, ser vocal de la junta de coordinació, a més d'exercir les funcions que li corresponguin.

i) Exercir totes les altres funcions que li atribueixin aquesta Ordre i el règim interior del centre docent militar corresponent.

4. El subdirector cap d'Estudis pot disposar d'un òrgan auxiliar de la direcció amb la denominació que, si s'escau, estableixi el règim interior del centre docent militar.

Article 8. *Altres subdirectors.*

1. Si es preveu a la relació de llocs militars, quan per la dimensió o complexitat del centre docent militar sigui aconsellable, es poden nomenar altres subdirectors, bé per exercir cometes diferents de les atribuïdes al subdirector cap d'Estudis, o bé per executar part d'aquestes últimes.

2. Aquests subdirectors han de ser professors del centre docent militar i militars de carrera.

Article 9. *Junta de professors.*

1. La junta de professors del centre docent militar, com a òrgan col·legiat de caràcter assessor i consultiu del director, està integrada per la totalitat dels professors que prestin serveis al centre.

2. La junta de professors, convocada i presidida pel director del centre docent militar, es reuneix en ple o en comissions.

3. La junta de professors es reuneix en ple en dues ocasions: al principi del curs i al final d'aquest. En aquestes reunions es tracten els resultats acadèmics i les activitats

alienes a la docència, a més dels temes que li encarregui el director del centre docent militar a la junta de professors. Es reuneix a més, tant en ple com en comissions, en les ocasions en què la convoqui el director del centre docent militar.

Article 10. *Junta docent.*

1. En els centres docents militars de formació es crea la junta docent, com a òrgan col·legiat de caràcter assessor i consultiu del director per a assumptes relatius a l'ensenyament.

2. La junta docent està integrada pel personal docent següent:

- a) President de la junta: el subdirector cap d'Estudis.
- b) Secretari de la junta: el secretari d'Estudis.
- c) Vocals: els directors dels departaments o seccions departamentals.

3. Quan en les qüestions a dilucidar estigui implicada una matèria que sigui competència del centre universitari de la defensa o d'un currículum de formació professional, són també integrants de la junta, si s'escau:

- a) Vicepresident de la junta: el subdirector o secretari del centre universitari de la defensa en cas d'absència de l'anterior o el coordinador de formació professional.
- b) Vocals: els directors de les àrees departamentals del centre universitari de la defensa o els directors de departament que determini el president de la junta docent.

4. El president de la junta docent pot convocar, amb veu però sense vot, els professors la presència dels quals consideri necessària en les reunions que mantingui.

5. En els centres docents militars de formació que per la seva estructura no tinguin directors de departament o secció departamental, la junta docent està constituïda pel subdirector cap d'Estudis i el secretari d'Estudis.

6. En els centres docents militars de formació amb una estructura mixta de departaments o seccions departamentals i escoles, la junta docent se substitueix per una junta de coordinació, formada pel subdirector cap d'Estudis, que n'és el president, els directors de les escoles respectives i el director del Departament d'Instrucció i Ensinistrament, que actuen com a vocals.

7. Corresponen a la junta docent les funcions següents:

- a) Dissenyar i aprovar el pla de matrícula dels alumnes.
- b) Supervisar l'aplicació correcta d'aquestes normes.
- c) Resoldre les possibles reclamacions de caràcter acadèmic dels alumnes.
- d) Valorar els casos en què s'hagin de considerar determinades situacions especials dels alumnes i analitzar tant les causes per a la dispensa de convocatòria com tots els aspectes que puguin afectar l'activitat docent del centre docent militar de formació.

8. En l'exercici de les seves funcions, la junta docent no s'ha de veure restringida pels límits fixats en les normes corresponents, sinó que aquests s'han de prendre com a referència, atenent les condicions de l'alumne. En les propostes que emetin, hi han d'exposar els motius que els justifiquin.

9. Les propostes de la junta s'han d'eleva al director per a la seva resolució.

Article 11. *Òrgans d'administració, serveis i suport.*

1. Als òrgans d'administració, serveis i suport, agrupats en una direcció o més, els correspon la gestió, la coordinació i el control dels recursos i del suport logístic necessari per al desenvolupament dels plans d'estudi, d'acord amb el que determini el cap d'estudis.

2. La direcció i direccions a què es refereix l'apartat anterior han d'estar a càrrec d'oficials, de la mateixa ocupació o inferior al subdirector o subdirectors.

Aquestes direccions tenen la denominació que, si s'escau, estableixi el règim interior del centre docent militar.

3. Els qui estiguin destinats en aquesta direcció o direccions no ocupen vacant de professor. No obstant això, poden exercir funcions docents, prèvia autorització del seu respectiu director d'ensenyament, a proposta del director del centre docent militar.

4. A més d'assistir el director del centre docent militar en la direcció del seu govern interior i del que estableixen amb caràcter general els apartats anteriors, corresponen al cap o caps d'administració, serveis i suport les funcions següents:

a) Efectuar l'ordenació del règim administratiu del centre docent militar, de conformitat amb les directrius del director.

b) Dirigir el funcionament dels serveis per propiciar el compliment dels plans d'estudis, la satisfacció de les necessitats del personal i la conservació i el manteniment de les instal·lacions.

c) Formular l'inventari del centre docent militar i mantenir-lo actualitzat.

d) Elaborar l'avantprojecte de pressupost del centre docent militar.

e) Portar a terme qualsevol altra funció que li encarregui el director del centre docent militar dins del seu àmbit de competència i, en particular, el que preveuen els articles 123 al 129 de les reials ordenances per a les Forces Armades, aprovades pel Reial decret 96/2009, de 6 de febrer, en allò que els afecti.

Article 12. *Gabinet d'orientació educativa.*

1. A cada centre docent militar s'ha de crear, sempre que sigui possible, un gabinet d'orientació educativa.

2. Depèn del subdirector cap d'Estudis del centre docent militar, i està format per licenciatos en psicopedagogia, psicologia o pedagogia, militars o civils.

3. Al gabinet d'orientació educativa li corresponen les funcions següents:

a) Emetre informes en matèria psicopedagògica sobre els assumptes que es determinin o que sotmeti a la seva consideració el director del centre docent militar o el subdirector cap d'Estudis.

b) Assessorar o orientar el cap d'estudis i els professors del centre docent militar sobre els procediments educatius que permetin un ensenyament més efectiu per als alumnes en general i, en particular, per als qui tinguin problemes o dificultats en la seva marxa acadèmica, així com sobre la forma de realització de les activitats d'orientació i tutoria.

c) Assessorar o orientar els alumnes, col·lectivament i, en la mesura del possible, individualment, sobre les seves opcions educatives i professionals, així com sobre l'adquisició de tècniques apropiades d'estudi i aplicació de mètodes d'aprenentatge, sense perjudici de la responsabilitat que a aquests efectes té cada professor en relació amb la seva pròpia assignatura o matèria d'ensenyament.

4. El gabinet d'orientació educativa ha de comptar amb la participació activa de tots els professors tutors, de conformitat amb l'organització interna que, en cada cas, consideri oportuna el director del centre docent militar.

5. Quan, segons el parer del respectiu director d'Ensenyament, previ informe del director del centre docent militar, no sigui viable o, per les dimensions del centre, aconsellable constituir el gabinet d'orientació educativa, les funcions que altrament tindria atribuïdes el gabinet esmentat, les pot exercir bé el centre docent militar del mateix nivell d'ensenyament de l'exèrcit corresponent, en la forma i pels procediments que estableixi el director d'Ensenyament, o bé el de l'Acadèmia Central de la Defensa, cas en què s'ha de coordinar per la Direcció General de Reclutament i Ensenyament Militar.

6. Els directors dels centres, ajustant-se a les directrius de la seva respectiva direcció d'Ensenyament, han de facilitar l'enllaç amb el departament corresponent, tant del respectiu gabinet d'orientació educativa, com dels professors tutors del seu centre, als efectes que l'un i els altres participin en determinades tasques de l'escola esmentada i li prestin suport.

Article 13. *Càrrecs acadèmics.*

1. En els centres docents militars hi pot haver els càrrecs acadèmics següents: secretari d'Estudis, directors de departaments o seccions departamentals, coordinador de Formació Professional i coordinadors d'ensenyaments específics.

2. Els professors que ocupin càrrecs acadèmics són nomenats pels directors d'Ensenyament corresponents, a proposta dels directors dels centres. Quan els seus àmbits de responsabilitat es refereixin a centres pertanyents a dos exèrcits o més, són nomenats pel director general de Reclutament i Ensenyament Militar, a proposta dels respectius directors d'Ensenyament dels exèrcits.

3. Els òrgans de direcció no poden exercir càrrecs acadèmics. No es pot exercir simultàniament més d'un càrrec acadèmic, llevat que es prevegin circumstàncies d'interinitat o accidentalitat.

Article 14. *Secretari d'Estudis.*

1. A cada centre docent militar hi ha un secretari d'Estudis.

2. El secretari d'Estudis és destinat d'acord amb les normes d'assignació de destinacions vigents i té categoria d'oficial.

3. Corresponen al secretari d'Estudis les funcions següents:

a) Exercir la direcció de l'òrgan auxiliar del cap d'estudis a què es refereix l'article 7 d'aquesta Ordre ministerial.

b) Estendre acta de les sessions de la junta docent i donar fe dels seus acords, amb el vistiplau del president. Així mateix, li corresponen els altres drets, obligacions i funcions que, amb caràcter general, s'atribueixen als secretaris dels òrgans col·legiats de l'Administració de l'Estat.

c) Custodiar la documentació acadèmica del centre, així com els registres corresponents, de conformitat amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

d) Reunir, ordenar i custodiar la informació que ha de figurar a l'històric militar dels alumnes.

e) Expedir les certificacions en matèria acadèmica que sol·licitin les autoritats i els interessats i remetre als organismes pertinents la informació a què es refereix l'apartat anterior.

f) Si s'escau, totes les altres funcions que li atribueixi el règim interior del centre o el seu director.

4. En els centres docents militars, autoritzats pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, que imparteixen ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials de formació professional, i als efectes d'aquest ensenyament, el secretari d'Estudis exerceix simultàniament les funcions del secretari del centre.

Article 15. *Coordinador de formació professional.*

1. En els centres docents militars, autoritzats pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, que imparteixen ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials de formació professional, hi ha el coordinador de formació professional.

2. El coordinador de formació professional està al capdavant del Nucli de formació professional. Ha de ser un dels professors que el constitueixen, designat de conformitat amb el que estableixen els convenis de col·laboració amb les comunitats autònomes i els acords derivats.

3. El coordinador de formació professional està sota la dependència directa del subdirector cap d'Estudis. És auxiliat, si s'escau, pels caps de departament.

4. Assumeix, als efectes de l'administració educativa, les funcions de cap d'Estudis adjunt de formació professional.

5. Respecte a les seves funcions i comeses, referides a la totalitat de l'ensenyament de formació professional, té les corresponents al director de departament, establertes a l'organització i funcions dels centres docents militars, així com les que preveu el reglament orgànic dels instituts d'educació secundària.

Article 16. Coordinadors d'ensenyaments específics.

1. En els centres docents militars en què s'imparteixi ensenyament militar de formació o de perfeccionament a més d'un cos o especialitat fonamental, s'hi pot tenir coordinadors d'ensenyaments específics. Tenen la denominació que, si s'escau, estableixi el règim interior del centre docent militar.

2. El professor militar pertanyent a cada cos o especialitat fonamental que hi tingui una ocupació superior i, si s'escau, més antiguitat, assessora el director del centre, a través del subdirector cap d'Estudis, sobre l'organització i la programació dels ensenyaments específics d'aquest cos o especialitat fonamental. Per a això pot comptar amb la col·laboració dels professors pertanyents al seu mateix cos o especialitat fonamental.

Secció 3a Departaments i seccions departamentals

Article 17. Organització acadèmica per departaments i seccions departamentals.

1. Els centres docents militars adopten, en general, una organització acadèmica per departaments o seccions departamentals, als efectes que assenyalava i d'acord amb el que estableix aquesta Ordre ministerial.

2. En els centres docents militars en els quals coincideixin l'ensenyament d'oficials, el de suboficials i el de tropa i marineria, els departaments o seccions departamentals poden ser comuns.

3. Als efectes d'obtenir el màxim rendiment dels recursos docents i investigadors i afavorir la coordinació dels ensenyaments, es poden constituir departaments o seccions departamentals intercentres, independentment que els ensenyaments que es cursin a cada centre es refereixin al mateix o a diferents exèrcits, cossos, escales o especialitats fonamentals. La dependència orgànica i funcional dels departaments o seccions departamentals intercentres es determina quan se'n disposa l'aprovació.

4. Quan un departament tingui a càrrec una o diverses matèries que s'imparteixin en dos o més centres docents militars dispersos geogràficament i les circumstàncies així ho aconsellin, es poden constituir seccions departamentals. S'han de constituir en els centres docents militars i unitats que correspongui i són dependents dels departaments dels centres docents militars d'origen.

Això també es pot aplicar als centres de formació de tropa i marineria.

Article 18. Definició, composició i denominació dels departaments o seccions departamentals.

1. Els departaments o seccions departamentals dels centres docents militars són els òrgans bàsics amb vista a l'organització dels ensenyaments i, si s'escau, la recerca, propis del departament o secció departamental.

2. Els departaments o seccions departamentals a què es refereix la present secció agrupen tots els docents i, si s'escau, investigadors, les matèries o assignatures dels quals es corresponguin amb els ensenyaments i la recerca propis del departament o secció departamental.

3. La denominació dels departaments o seccions departamentals respon a la dels ensenyaments i la recerca que li siguin propis. En el cas dels centres docents militars de formació, hi ha un departament o secció departamental denominat d'Instrucció i Ensistrament.

Article 19. Constitució, modificació i supressió dels departaments o seccions departamentals.

1. La constitució, modificació i supressió dels departaments i seccions departamentals correspon al subsecretari de Defensa, a proposta del director general de Reclutament i Ensenyament Militar, previ informe dels directors d'Ensenyament dels exèrcits i l'Armada.

2. El subsecretari de Defensa, sobre la base dels informes que assenyalen l'apartat anterior, determina quins ensenyaments i, si s'escau, recerca donen lloc a la constitució de cadascun dels departaments o seccions departamentals, i fixa els d'Instrucció i Ensinistrament que s'hagin de constituir. A aquests efectes, s'han d'observar criteris d'afinitat científica entre els ensenyaments i, si s'escau, la recerca, d'eficàcia en l'exercici de les funcions dels departaments i de limitació en el nombre d'aquests.

3. Quan uns ensenyaments i, si s'escau, recerca agrupin un nombre excessiu de professors que pugui afectar l'eficiència del departament o secció departamental, el subsecretari de Defensa pot constituir més d'un departament o secció departamental, atenent criteris d'especialització científica i tècnica i observant la correspondència amb els respectius ensenyaments i, si s'escau, recerca. En els departaments o seccions departamentals d'Instrucció i Ensinistrament se segueix un criteri anàleg.

4. Quan el nombre de professors agrupats en un departament ja constituït es vegi reduït de manera que en pugui afectar l'eficiència, el subsecretari de Defensa, sobre la base dels informes que assenyalen l'apartat 1 d'aquest article, l'ha de suprimir i l'ha d'integrar en el departament o secció departamental amb què tingui més afinitat científica.

Article 20. Direcció del departament.

1. La direcció de cada departament o secció departamental correspon a un dels seus professors. Són nomenats pels directors d'Ensenyament respectius, a proposta dels directors dels centres.

2. Els directors dels departaments o seccions departamentals intercentres els ensenyaments dels quals es refereixin a dos o més exèrcits, són nomenats pel director general de Reclutament i Ensenyament Militar, amb els informes previs dels directors d'Ensenyament respectius.

3. El director de cada departament o secció departamental pot estar auxiliat per un secretari d'aquest en les seves funcions acadèmiques, d'acord amb el que disposi el director d'Ensenyament corresponent.

Article 21. Competències del director del departament.

Correspon a cada director de departament:

a) Convocar, establir l'ordre del dia i presidir les reunions del departament o secció departamental.

b) Coordinar i dirigir la proposta, l'informe i, després de la seva aprovació, el desenvolupament, d'acord amb el centre o centres docents militars en què duguin a terme les seves activitats, de les guies docents, incloent-hi i tenint en compte, necessàriament, els aspectes que assenyalen l'article 23 d'aquesta Ordre ministerial.

c) Redactar, o si s'escau, supervisar la redacció i traslladar al subdirector cap d'Estudis la proposta de programació abans del començament de curs i la memòria final, de conformitat amb el que acordi el departament o secció departamental.

d) Redactar, o si s'escau, supervisar la redacció de les actes en què es reculli el que s'hagi tractat a les reunions periòdiques a què es refereix l'article 25 d'aquesta Ordre ministerial. En qualsevol moment, el subdirector cap d'Estudis pot requerir una còpia literal o un extracte d'aquestes actes.

e) Coordinar i organitzar les avaluacions i posteriors qualificacions dels alumnes, que s'han d'efectuar d'acord amb els criteris comuns elaborats pel departament o secció departamental i fixats en la seva programació.

f) Qualsevol altra funció que reglamentàriament se li atribueixi o que es derivi del que disposa aquesta Ordre ministerial.

Article 22. Competències del director del departament o secció departamental d'Instrucció i Ensinistrament.

El director del departament o secció departamental d'Instrucció i Ensinistrament, a més de les competències que estableix l'article anterior, té les següents:

- a) Determinar les necessitats i proposar la programació de llocs suficients de pràctiques per a totes les especialitats que s'imparteixin en el centre docent militar.
- b) Coordinar el seguiment de l'alumnat a les unitats del Ministeri de Defensa i, si s'escau, a les empreses i institucions.
- c) Mantenir contacte permanent, a través de les vies reglamentàries, amb les unitats del Ministeri de Defensa i amb les empreses i institucions col·laboradores durant la realització de les diferents pràctiques externes que prevegin els plans d'estudis respectius.
- d) Elaborar els informes preceptius sobre les activitats a què es refereixen els apartats anteriors, per elevar-los a través de les vies establertes.
- e) Exercir la direcció de les unitats d'enquadrament d'alumnes. Té la competència sancionadora atribuïda als caps d'unitats d'enquadrament d'entitat batalló o similar a què es refereixen els articles 32 i 33 de la Llei orgànica 8/2014, de 4 de desembre, de règim disciplinari de les Forces Armades, sota l'autoritat del director del centre docent militar.

Article 23. Funcions dels departaments o seccions departamentals.

Els departaments o seccions departamentals tenen les funcions següents:

- a) Proposar, informar i, després de la seva aprovació, desenvolupar, d'acord amb el centre o centres docents militars en què exerceixin les seves activitats, l'organització i la programació, per curs, dels ensenyaments que corresponguin a cadascun, tenint en compte les directrius i els criteris relatius a activitats docents i complementàries. Així mateix, ha de tenir en compte les experiències recollides en les pràctiques de formació a les quals es refereix l'article 22.c), per tal d'adequar-se a l'evolució tecnològica i a les necessitats formatives manifestades per les unitats del Ministeri de Defensa. La programació esmentada s'ha d'incloure a l'annual del centre o centres en l'àmbit dels quals es desenvolupa el departament i ha de contenir, necessàriament, els aspectes que preveu l'article 31.4.
- b) Els departaments o seccions departamentals corresponents, a través de la subdirecció cap d'estudis, donen publicitat, després de la seva aprovació, a les guies docents de les assignatures de la seva responsabilitat, de conformitat amb la memòria justificativa. El subsecretari de Defensa estableix el model de guia docent que s'ha d'aplicar en l'àmbit de les Forces Armades.
- c) Proposar i informar l'organització de la recerca relativa a les seves àrees o matèria de coneixement respectives i, si s'escau, desenvolupar-la.
- d) Promoure i dur a terme treballs de caràcter científic o tècnic, així com, si s'escau, efectuar els treballs i desenvolupar els cursos que es determinin.
- e) Impulsar la recerca educativa, el perfeccionament i la renovació pedagògica, científica i, si s'escau, tècnica dels seus components.
- f) Proposar i informar la renovació de la metodologia didàctica.
- g) Elaborar criteris comuns per a l'avaluació dels mòduls i les matèries a càrrec seu.
- h) Proposar, informar i, després de la seva aprovació, efectuar activitats de recuperació per a l'alumnat amb assignatures pendents.
- i) Proposar i, si s'escau, dur a terme activitats complementàries.
- j) Qualsevol altres funcions orientades al compliment adequat del que assenyala l'article 18 d'aquesta Ordre ministerial.

Article 24. Departament o secció departamental d'Instrucció i Ensinistrament. Composició i funcions.

1. Cada departament o secció departamental d'Instrucció i Ensinistrament d'un o diversos centres docents militars agrupa tots els professors d'aquest centre o centres que tinguin al seu càrrec el desenvolupament dels exercicis dirigits a l'adquisició de la pràctica i habilitats professionals i a la formació militar, i si s'escau física, de l'alumne, tant si es fan en el centre docent militar com si es porten a terme en qualsevol altre centre, unitat o organisme de caràcter militar o civil, on es pugui completar la formació dels alumnes esmentats.

2. Al departament o secció departamental d'Instrucció i Ensinistrament li corresponen, a més de les funcions a què es refereix l'article anterior, les següents:

a) La programació, el seguiment, l'avaluació i el control de la formació de l'alumnat efectuada en unitats del Ministeri de Defensa i en empreses i institucions, d'acord amb les instruccions que dicti a l'efecte el director del centre docent militar en què exerceixi les seves activitats el departament, la direcció d'ensenyament corresponent i, si s'escau, la Direcció General de Reclutament i Ensenyament Militar.

b) La difusió als altres departaments o seccions departamentals, a través del subdirector cap d'Estudis o altres subdirectors, o a les reunions que aquests ordenin a l'efecte, de les experiències recollides durant les pràctiques de formació.

c) Enquadrar els alumnes de formació en les entitats que correspongui amb la denominació que estableixi el règim interior de cada centre docent militar.

d) Impartir, si s'escau, les matèries de la formació general militar que es determinin.

Article 25. Regles de funcionament.

1. Els departaments o seccions departamentals remetent les seves programacions al subdirector cap d'Estudis del centre corresponent, qui comprova si s'ajusten al que estableix l'article 23.

2. Igualment, els departaments o seccions departamentals remetent els seus altres informes i propostes al director, a través del cap d'Estudis.

3. Els departaments o seccions departamentals porten a terme les reunions necessàries per al compliment de les seves funcions. Periòdicament, es reuneixen per avaluar el desenvolupament de la seva programació docent i investigadora i aplicar o proposar l'aplicació de les mesures correctores que aquesta avaluació aconselli.

4. Els departaments o seccions departamentals elaboren anualment una memòria de les activitats dutes a terme i dels resultats obtinguts, així com dels treballs efectuats o en curs de realització, que és publicada pels centres docents respectius mitjançant la seva inclusió en les memòries anuals corresponents.

Secció 4a Nucli de formació professional

Article 26. Nucli de formació professional.

1. En els centres docents militars autoritzats pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport hi ha un Nucli de formació professional on s'integren tots els professors i el personal administratiu que tingui al seu càrrec l'exercici de la docència corresponent als ensenyaments de les titulacions autoritzades.

2. Aquest Nucli depèn del subdirector cap d'Estudis i s'enquadra al mateix nivell que els departaments o seccions departamentals existents en el centre docent militar.

3. Al capdavant del Nucli de formació professional hi ha el coordinador de formació professional, d'acord amb el que estableix l'article 15 d'aquesta Ordre ministerial.

4. El subsecretari de Defensa ha de dictar en l'àmbit de les seves competències totes les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació del que estableix aquest article.

CAPÍTOL IV

Avaluació i inspecció dels centres docents militars

Article 27. Avaluació dels centres docents militars.

1. Amb l'objecte de millorar la qualitat de l'ensenyament mitjançant la seva validació respecte a les seves finalitats, l'ensenyament a les Forces Armades està sotmès a un procés continuat d'avaluació pels procediments que es determinin reglamentàriament, que han d'atendre els criteris definits en el sistema educatiu general.

2. L'objecte de l'avaluació dels centres docents militars és comprovar que s'aconsegueixen les finalitats de l'ensenyament militar, és a dir, la formació integral i la capacitació específica del militar professional i l'actualització permanent dels seus coneixements en els àmbits operatius, científic, tècnic i gestió de recursos.

3. L'avaluació dels centres docents militars correspon, en l'àmbit de les seves competències respectives, al subsecretari de Defensa, que l'efectua per mitjà de la Subdirecció General d'Ensenyament Militar, al cap d'Estat Major de la Defensa, i als caps de l'Estat Major dels exèrcits i l'Armada.

4. L'avaluació dels centres docents militars s'efectua de conformitat amb les normes d'avaluació del sistema d'ensenyament militar en vigor.

Article 28. Inspecció dels centres docents militars.

1. La inspecció dels centres docents militars té per objecte verificar el compliment de les normes relatives a l'ensenyament militar en els aspectes d'organització i estructura del centre docent militar i competència del personal docent.

2. La inspecció de la qualitat de l'ensenyament dels centres docents militars correspon, segons l'article 11 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, al subsecretari de Defensa, que determina les normes per a la seva execució. Si s'escau, efectua aquesta inspecció per mitjà de la Subdirecció General d'Ensenyament Militar.

TÍTOL II

Règim interior dels centres docents militars

Article 29. Règim interior dels centres docents militars.

1. El règim interior dels centres docents militars és un conjunt de normes o procediments d'actuació que n'estableixen l'organització i el funcionament.

2. Els centres docents militars s'administren d'acord amb el seu règim interior, que és específic per a cada centre d'acord amb el que estableix aquesta Ordre.

3. El règim interior de cada centre docent militar de formació l'aprova el director d'Ensenyament corresponent, a proposta del director del centre.

4. En el cas dels centres docents militars de formació, la regulació del règim interior té com a objectiu facilitar el desenvolupament dels plans d'estudis de manera que s'ajustin als criteris assenyalats en el règim dels alumnes de l'ensenyament de formació, tenint en compte que s'han de compatibilitzar les exigències de la formació militar i l'adaptació progressiva de l'alumne al medi militar, amb les requerides per a l'obtenció de titulacions del sistema educatiu general.

Article 30. Continguts del règim interior dels centres docents militars.

El règim interior dels centres docents militars preveu, almenys, els punts següents:

a) Normes específiques de funcionament del centre docent militar, que incloguin l'organització en les denominacions tradicionals al centre dels diferents òrgans de govern i càrrecs acadèmics, els horaris i les normes de seguretat.

b) Normes que regulin els alumnes segons si són de formació o de perfeccionament, com les de règim de vida, drets i deures, el calendari de cada curs i els serveis del centre a la seva disposició.

c) Recull l'organització dels alumnes, entre aquests les unitats d'enquadrament d'alumnes de formació, de la uniformitat i normes de policia, el règim d'avaluacions i qualificacions, les seves guàrdies, càrrecs i serveis, permisos i llicències, així com el procediment per al nomenament i la denominació dels alumnes distingits que tinguin assignades comeses d'especial responsabilitat a les unitats on estiguin enquadrats els alumnes, i, si s'escau, les normes que regulin el funcionament de quadres d'honor, relació de distingits i d'altres que es facin constar expressament.

d) També recull la denominació de les ocupacions amb caràcter eventual dels alumnes de formació, el seu règim econòmic i les infraccions de caràcter acadèmic i les seves correccions corresponents, així com les faltes disciplinàries i sancions disciplinàries que es considerin aplicables.

TÍTOL III

Programació dels centres docents militars

Article 31. *Programació dels centres docents militars de formació.*

1. La programació dels centres docents militars de formació inclou les dates més rellevants del calendari d'activitats, com la data d'inici i finalització dels cursos que s'imparteixin.

2. El subsecretari de Defensa aprova anualment per a cada centre docent militar de formació d'oficials que disposi d'un centre universitari de la defensa el calendari d'activitats que integri els ensenyaments corresponents als títols que s'imparteixin i a la formació militar i faciliti la coordinació en la seva execució.

3. Per a la resta dels centres docents militars, el calendari d'activitats per a cada centre docent militar l'aprova el director d'Ensenyament corresponent.

4. La programació docent de cada departament o secció departamental conté, necessàriament, els aspectes següents:

- a) Objectius que es pretenen aconseguir.
- b) Metodologia que s'utilitzarà.
- c) Distribució temporal dels continguts de cada mòdul o assignatura a impartir i, si s'escau, de les pràctiques o exercicis a efectuar.
- d) Procediments d'avaluació i recuperació que se seguiran, amb una referència especial a les proves a efectuar, els criteris específics d'avaluació, els mínims exigibles i els criteris de qualificació.
- e) Proposta d'adaptacions que pretén introduir el professorat del departament o secció departamental en la programació del centre docent militar, acompanyada de la justificació corresponent.

2. A les guies docents s'ha de concretar per a cada mòdul o assignatura el que reflecteixen els quatre primers aspectes.

ANNEX

Relació de centres docents militars

1. Estat Major de la Defensa:
  - a) Centre Superior d'Estudis de la Defensa Nacional (alts estudis de la defensa nacional).
  - b) Escola Superior de les Forces Armades (alts estudis de la defensa nacional).
  - c) Escola Militar d'Emergències (Perfeccionament).

L'Escola Superior de les Forces Armades imparteix els cursos d'actualització per a l'exercici de les comeses d'oficial general i per a l'obtenció del diploma d'Estat major. L'Escola Superior de les Forces Armades i el Centre Superior d'Estudis de la Defensa Nacional imparteixen estudis conduents a l'obtenció dels títols de postgrau i específics militars que es determinin.

2. Exèrcit de Terra:

- a) Acadèmia General Militar (Formació/perfeccionament).
- b) Acadèmia d'Infanteria (Formació/perfeccionament).
- c) Acadèmia de Cavalleria (Formació/perfeccionament).
- d) Acadèmia d'Artilleria (Formació/perfeccionament).
- e) Acadèmia d'Enginyers (Formació/perfeccionament).
- f) Acadèmia de Logística (Formació/perfeccionament).
- g) Escola Superior Politècnica de l'Exèrcit de Terra (Formació/perfeccionament).
- h) Acadèmia d'Aviació de l'Exèrcit de Terra (Formació/perfeccionament).
- i) Acadèmia General Bàsica de Suboficials (Formació/perfeccionament).
- j) Centre de Formació de Tropa núm. 1 (Formació/perfeccionament).
- k) Centre de Formació de Tropa núm. 2 (Formació/perfeccionament).
- l) Escola de Guerra de l'Exèrcit (Perfeccionament).
- m) Escola Militar de Muntanya i Operacions Especials (Perfeccionament).

3. Armada:

- a) Escola Naval Militar (Formació).
- b) Escola Tècnica Superior d'Enginyers d'Armes Navals (ETSIAN) (Formació/perfeccionament).
- c) Escola de Dotacions Aeronavals «Capitán de Navío Cardona» (EDAN) (Formació/perfeccionament).
- d) Escola de Suboficials de l'Armada (ESUBO) (Formació/perfeccionament).
- e) Escola d'Especialitats «Antonio de Escaño» (ESCAÑO) (Formació/perfeccionament).
- f) Escola d'Infanteria de Marina «General Albacete y Fuster» (EIMGAF) (Formació/perfeccionament).
- g) Escola d'Especialitats de l'Estació Naval de La Graña (EENGRA) (Formació/perfeccionament).
- h) Centre d'Estudis Superiors d'Intendència de l'Armada (CESIA) (Perfeccionament).
- i) Escola de Guerra Naval (EGUENA) (Perfeccionament).
- j) Escola d'Estudis Superiors (INSOB) (Perfeccionament).
- k) Escola d'Hidrografia «Alejandro Malaspina» (ESHIDRO) (Perfeccionament).
- l) Escola de Submarins «Almirante García de los Reyes» (ESUBMAR) (Perfeccionament).
- m) Escola de Busseig de l'Armada (EBA) (Perfeccionament).
- n) Centre d'Instrucció i Ensinistrament (CIA) (Perfeccionament).

4. Exèrcit de l'Aire:

- a) Acadèmia General de l'Aire (Formació/perfeccionament).
- b) Ala 23 (Formació/perfeccionament).
- c) Grup d'escoles de Matacán (Formació/perfeccionament).
- d) Ala 78 (Formació/perfeccionament).
- e) Escola de Tècniques de Seguretat, Defensa i Suport (Formació/perfeccionament).
- f) Escola de Tècniques de Comandament, Control i Telecomunicacions (Formació/perfeccionament).
- g) Escola de Tècniques Aeronàutiques (Formació/perfeccionament).
- h) Escola Militar de Paracaigudisme «Méndez Parada» (Formació/perfeccionament).
- i) Acadèmia Bàsica de l'Aire (Formació/perfeccionament).
- j) Esquadró d'Ensenyament d'Automoció (Formació/perfeccionament).

- k) Centre Cartogràfic i Fotogràfic de l'Exèrcit de l'Aire (Formació/perfeccionament).
- l) Centre de Guerra Aèria (Perfeccionament).

5. Subsecretaria de Defensa:

- a) Acadèmia Central de la Defensa (Formació i perfeccionament).
- b) Escola Militar d'Estudis Jurídics (Formació i perfeccionament).
- c) Escola Militar d'Intervenció (Formació i perfeccionament).
- d) Escola Militar de Sanitat (Formació i perfeccionament).
- e) Escola de Músiques Militars (Formació i perfeccionament).
- f) Escola Militar d'Idiomes (Perfeccionament).
- g) Escola Militar de Ciències de l'Educació (Perfeccionament).
- h) Secció d'Ensenyament Eqüestre (Perfeccionament).

L'ensenyament de formació dels militars de complement dels cossos comuns de les Forces Armades s'imparteix a l'Acadèmia Central de la Defensa i als centres docents militars de formació d'oficials i suboficials que correspongui.

6. Quart Militar de S. M. el Rei:

- a) Centre de Formació de la Guàrdia Reial (Formació).